

Notulen overlegavond kunstgras 9 januari 2017

Voorzitter van het Algemeen bestuur Jeen Visser heet een ieder (ca 35 personen inclusief Algemeen bestuur en Jeugdcommissie) van harte welkom en legt uit wat de aanleiding van deze bijeenkomst is geweest. De afgelopen maanden is er veel gepubliceerd en gesproken over mogelijke gezondheidsrisico's door het rubbergranulaat op kunstgrasvelden. Dit heeft bij veel sporters en ouders voor ongerustheid gezorgd. Ongerstheid die ook bij het bestuur van ONT heeft geleefd. Het AB heeft deze issue vanaf het begin heel serieus genomen en zich ook breed laten informeren. Tijdens de Algemene ledenvergadering op 28 november j.l. heeft het AB op verzoek van leden dan ook toegezegd om over dit onderwerp (in overleg met de Jeugdcommissie) een overlegavond te organiseren voor en met leden, ouders, kaderleden, vrijwilligers en betrokkenen bij v.v. ONT. Er is al snel voor de datum 9-1-2017 gekozen er van uitgaande dat tegen die tijd ook de uitslagen bekend zijn van de RIVM onderzoeken en wellicht ook het standpunt van de gemeente die eigenaar is van de velden. Het is de bedoeling om vanavond alle voor handen zijnde informatie te delen en uiteraard is de avond ook bedoeld om hierover te discussiëren.

JV geeft een kort resumé van de gebeurtenissen/publicaties van de afgelopen maanden:

- 5-10-2016: Het televisieprogramma Zembla besteedt aandacht aan mogelijke gezondheidsrisico's van de rubberen korrels (SBR-rubbergranulaat) op kunstgrasvelden.
- 6-10-2016: Het RIVM (Rijksdienst voor Volksgezondheid en Milieu) stelt een verklaring op, waarin gezegd wordt dat het RIVM op basis van de bestudeerde informatie niet verwacht dat de toepassing van rubbergranulaat op kunstgras zal leiden tot risico's voor de gezondheid. Er is nu geen reden om te stoppen met sporten op deze velden." Het RIVM geeft in dezelfde verklaring aan te dringen op nieuw onderzoek. De gemeente Smallingerland heeft besloten om dit onderzoek af te wachten en ook geen eigen onderzoek uit te voeren.
- Sinds de eerste berichten over mogelijke gezondheidsrisico's in de pers verschenen, heeft het bestuur vrijwel dagelijks contact gehad met KNVB en met de gemeente Smallingerland. Ook zijn publicaties en onderzoeken op dit gebied nauwkeurig gevolgd. De aldus verkregen informatie is steeds met de leden gedeeld middels de website van ONT (ca 17x een nieuwtje aan gewijd).
- 10-10-2016: ONT maakt standpunt bekend via de website: 'ONT volgt de KNVB en de gemeente Smallingerland, we wachten verdere onderzoeken af en blijven voetballen op onze kunstgrasvelden'. ONT heeft zich hieraan geconformeerd totdat de rapportage van het RIVM bekend wordt.
- 8-12-2016: Het bestuur van ONT heeft het initiatief genomen om onze twee kunstgrasvelden te laten keuren. Op deze wijze weten we dan welke grondstoffen voor de ONT velden zijn gebruikt. Voor het totaal plaatje lijkt dat gewenst. De test heeft op 15-12-2016 plaatsgevonden, resultaten zijn op dit moment nog niet bekend. JV heeft hierover op 9-1-2017 nog contact gehad met SGS. Resultaten van de velden van vv Drachten zijn inmiddels wel bekend, de uitslag wijkt niet/nauwelijks af van de resultaten van het RIVM.
- 20-12-2016: Het RIVM rapport (50 pagina's) over mogelijke gezondheidsrisico's van rubbergranulaat op kunstgrasvelden wordt gepubliceerd. De datum van dit overleg (9-1-2017) was hiervoor al bekend. Het RIVM rapporteert het volgende:

'Uit nieuw onderzoek van het RIVM blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten.' Zowel KNVB als gemeente concluderen hieruit dat het veilig is om op kunstgrasvelden met rubbergranulaat te sporten.

- Na deze uitslag gaat ONT opnieuw in contact met KNVB, gemeente en omliggende verenigingen die niet meer op kunstgras wilden voetballen. Net als ONT scharen ook deze verenigingen zich inmiddels achter de adviezen van de KNVB.
- Kortom, ONT heeft zich al die tijd dusdanig breed laten informeren dat er een gedegen besluit kon worden genomen om op de kunstgrasvelden te blijven voetballen.

Vervolgens geeft JV de aanwezigen de gelegenheid om vragen te stellen.

T. Leistra: vraagt wat nou precies de uitslag van de het onderzoek van de RIVM is (geeft aan zich niet echt hierin te hebben verdiept). JV antwoordt dat het 50 pagina's tellende rapport op de website te lezen is. Termen die veelvuldig gebruikt worden zijn 'veilig' en 'verwaarloosbaar risico'. Garanties krijgen we echter nooit.

R. Wagter: Het RIVM adviseert in het rapport om de norm voor rubbergranulaat bij te stellen naar een norm die dichter in de buurt ligt van de norm voor consumentenproducten. Dit staat wel wat haaks op de conclusie dat rubbergranulaat veilig is. JV geeft aan dat wij binnen ONT geen experts op dit gebied hebben. Het negatief imago van rubbergranulaat zal ook nog wel even blijven kleven. **De reden dat de norm aangepast moet worden, zou kunnen zijn om meer de zorg meer weg te nemen.**

R. Wagter: JV heeft aangegeven dat het A-veld aan vervanging toe is. Wordt er dan ook over een alternatief voor rubber nagedacht? JV laat weten dat hierover al lange tijd gesprekken lopen met de gemeente, maar dat staat geheel los van de rubber issue. Wij als ONT vinden dat het A-veld (nu 8 jaar oud) aan vervanging toe is, puur omdat de bovenste laag versleten is. Wij zijn huurder en de gemeente eigenaar. In geval van vervanging zijn de kosten voor 100% voor de gemeente. De gemeente vindt dat het A-veld wel een levensduur van 12 jaar heeft. Er is tot op heden nog nooit onderzoek gedaan naar bv kurk. De gemeente heeft tot nu toe ook nog niks geroepen over een alternatief voor rubber granulaat.

JV benadrukt nogmaals heel goed te begrijpen dat er zorg is of was. ONT heeft ook nooit de indruk willen wekken dat we dit onderwerp willen bagatelliseren en hebben dan ook een gedegen desk research gedaan.

M. Zuiderveld: Geeft aan dat er volgens hem nooit een duidelijk standpunt vanuit ONT richting de leden is gecommuniceerd en dat heeft volgens hem voor de nodige onrust gezorgd (binnen de jeugd). JV antwoordt dat ONT op 10-10-2016 **(en herhaaldelijk daarna)** wel degelijk een standpunt kenbaar is gemaakt via een nieuwtje op de website. 'ONT volgt de KNVB en de gemeente Smalingerland, we wachten verdere onderzoeken af en blijven voetballen op onze kunstgrasvelden'. MZ zegt dat dat inderdaad duidelijk is, als dat er zo heeft gestaan. JV vult aan dat het inmiddels wel duidelijk is geworden, dat niet iedereen de site frequent bezoekt. Op dat moment is er wel overwogen om een brief naar de leden te sturen, maar uiteindelijk toch besloten om dat in die fase niet te doen. De reacties waren op dat moment ook nog beperkt. De uitnodiging voor deze bijeenkomst is wel naar iedereen persoonlijk gemaild. JV 'we leren er als ONT ook van dat we zaken soms misschien beter anders kunnen communiceren'.

S. Oosterman: In het rapport van de RIVM staat ook iets over een onderzoek wat loopt in Amerika. Als de uitslagen hiervan straks bekend zijn en blijkt dat de norm voor rubbergranulaat toch bijgesteld moet worden, kan de penningmeester dan een potje opzij leggen voor vervanging van rubber door kurk of kokos? JV antwoordt dat als het zover komt, de gemeente dan ook wel in beweging zal komen. Bovendien is er over kurk nog niks bekend en is er geen genoeg kurk beschikbaar om alle velden te vervangen. Het is heel speculatief om daar nu al een antwoord op te geven, daar er nu te weinig info voor handen is, laat staan een toezegging te doen. Het is wel een goed idee om dit (een alternatief voor kurk) bespreekbaar te maken met de gemeente. SS suggereert om nu zelf alvast een onderzoek te doen naar kurk/kokos. JV antwoordt hierop dat we zelf geen onderzoeken op dit gebied kunnen initiëren en ook niet over voldoende expertise beschikken. We kunnen wel met elkaar aandragen bij de gemeente dat we bepaalde zaken graag

onderzocht willen hebben. P. Weersma vult aan dat vervanging door kurk/kokos maatschappelijk gezien onverantwoord is. Het verhaal is veel breder dan puur de gezondheidsrisico's waarover we het nu hebben.

J. Mol geeft zijn complimenten aan het bestuur vanwege het feit dat er al die tijd wel goed geïnformeerd en gecommuniceerd is middels de site. Vraagt ook of we het onderzoek naar kurk/kokos eerst niet beter kunnen afwachten alvorens het A-veld te gaan vervangen. JV antwoordt dat we het nooit alle 500 leden naar de zin kunnen maken. P. Bakker vult aan dat we wel aan de gemeente kunnen vragen of we hier inspraak in kunnen hebben. JV laat weten dat de slechte staat van het A-veld hierin domineert, maar dat het een hele goede aanvulling is van JM, die we ook zeker mee zullen nemen in de communicatie richting de gemeente. De gemeente heeft de komende jaren geen grote investeringen te doen op het gebied van kunstgrasvelden voor de sport. Daar willen wij als ONT gebruik van maken.

J. Mol geeft aan dat de bezorgdheid nog wel even zal blijven, ook nu de uitslag van het onderzoek van de RIVM bekend is. Kunnen we dat ook merken aan de aanwas van nieuwe leden? G. Bleeker (voorzitter van de JC) geeft aan dat we dat niet kunnen merken. Na de winterstop zal er gestart worden met een JO9-8. Dat is in de geschiedenis van ONT nog nooit gebeurd. Sinds 1-7-2016 hebben we 60 nieuwe leden erbij gekregen. De kunstgras issue heeft ook niet geleid tot opzeggingen.

H. Jongsma: Er wordt steeds gesproken over vervanging van het A-veld, maar hoe zit het met het C-veld waar de meeste jeugd op speelt? JV benadrukt nogmaals dat vervanging van het A-veld niks te maken heeft met het rubbergranulaat, maar puur met slijtage. Dit veld is nu 8 jaar oud, maar de gemeente hanteert een levensduur van gemiddeld 12 jaar. Wij willen niet meer 4 jaar wachten. Het C-veld is nog geen 2 jaar oud en we hebben nog nooit een klacht gehad over de technische speelbaarheid. JV geeft tevens aan dat op basis van alle onderzoeken die er nu gedaan zijn hij de kans zeer klein acht, dat rubber (van zowel A als C-veld) vervangen gaat worden door een alternatief.

W. Klaver: Er wordt op hockeyvelden geen gebruik gemaakt van rubber granulaat. Is hier wel eens over nagedacht? JV geeft aan dat we zelf niet over voldoende expertise beschikken. Feit is wel dat een hockey veld een andere kwaliteit van speelbaarheid nodig heeft en ook niet aan de eisen van de voetbalsport voldoet. Iedere sport heeft zo zijn eigen eisen.

D. Westerhof: Hoe kan het dat ONT pas in december heeft besloten om de eigen velden te laten onderzoeken? JV antwoordt dat de banden- en wielenbranche, vertegenwoordigd door de VACO en Vereniging Band en Milieu, pas in de tweede helft van november in actie is gekomen, naar aanleiding van de vele vragen die ontstonden over de veiligheid ervan. ONT is hierover eerst in overleg gegaan met de gemeente. De gemeente heeft besloten om hun velden niet te laten onderzoeken, waarop ONT zelf heeft besloten om dit wel te doen en is toen op de wachtlijst van SGS geplaatst. ONT wil gewoon weten wat voor rubber erop ligt en baat het niet het schaadt ook niet. Bovendien is het onderzoek gratis.

JV vraagt of er ouders zijn die desondanks de rapportage van de RIVM niet willen dat hun kind op kunstgras speelt? Het kan ook zo zijn dat men dat nu niet kenbaar wil maken, maar in voorkomende gevallen wel doorgeven aan JC, trainers en of leider. Iedereen moet dit ook voor zichzelf beslissen. JV wil alleen wel meegeven dat er erg serieus naar gekeken is.

T. Leistra laat weten geen enkele opmerking hierover te hebben gekregen.

M. Zuiderveld: Hoe wordt datgene wat vanavond besproken is gecommuniceerd richting alle leden? A. van der Veen zal een verslag maken, wat op dezelfde manier als de uitnodiging voor deze avond per mail aan een ieder gestuurd zal worden.

S. Oosterman: Wie beoordeelt straks de inhoud van het rapport van het onderzoek van de eigen velden? JV antwoordt dat ONT het rapport eerst zelf door zal lezen, maar daarna in contact zal gaan met de gemeente. Daar is meer expertise op dit gebied dan binnen ONT.

J. van der Meulen vraagt hoeveel kunstgrasvelden er zijn in onze gemeente. Dr. Boys heeft 1.5, ONB 1, vv Drachten 2, vv Rottevalle 1 en Houtgehage/TFS/Boornbergum geen en ONT 2. Gemeente Smallingerland heeft in verhouding de meeste kunstgrasvelden van heel Friesland.

Tot slot bedankt de voorzitter J. Visser een ieder voor zijn/haar aanwezigheid, inbreng en interactie.